

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 85.873 van 13 maart 2000
in de zaak A. 87.080/IX-2037.**

In zake : Michel SCHOLLAERT,
die woonplaats kiest bij
advocaat Ph. VANDE CASTEELE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Vossendreef 6, bus 8

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
minister van Landsverdediging.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE IXe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Michel
SCHOLLAERT op 2 oktober 1999 heeft ingediend om de
schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van :

"de beslissing van 5 augustus 1999 houdende weigering van zijn aanvraag tot verlenging van tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden (TAPA) voor 12 maanden met ingang op 1 november 1999, subsidiair zijn aanvraag strekkende tot vrijwillig ontslag met ingang op 1 november 1999";

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekende partij de vernietiging vordert van dezelfde beslissing;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste
auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan
partijen;

Gelet op de beschikking van 27 december 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 31 januari 2000;

Gehoord het verslag van staatsraad A. BEIRLAEN;

Gehoord de opmerkingen van advocaat Th. VERMEIRE die, loco advocaat Ph. VANDE CASTEELE, verschijnt voor verzoeker, en van kapitein-commandant J. MEYUS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

1.1. Op 10 mei 1999 vraagt verzoeker een verlenging van zijn tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden voor de duur van twaalf maanden vanaf 1 november 1999. Hij vraagt tevens "in neergaande orde van voorrang (...) bij negatief advies" zijn ontslag uit het kader der aanvullingsofficiëren.

1.2. Op 5 augustus 1999 beslist de minister van Landsverdediging met betrekking tot de aanvraag van 10 mei 1999 als volgt :

"Aanvraag tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden (TAPA) en ontslag
Betreft : Kapitein van het Vliegwezen
M. SCHOLLAERT (...)
BESLISSING : GEWEIGERD
Motivering in rechte : Artikel 15 en 21 van de
wet van 1 maart 1958

houdende statuut van de officieren.

Motivering in feite :

Uit de lezing van het eerste geciteerde artikel volgt dat het bekomen van een tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden geen absoluut recht is, maar onderworpen is aan een beoordeling van de minister, die het individueel belang moet afwegen tegenover het algemeen belang.

Bovendien wordt in dit artikel gesteld dat, behoudens uitzonderlijke redenen waarover de Minister van Landsverdediging oordeelt, de duur van alle tijdelijke ambtsontheffingen op eigen aanvraag tijdens de loopbaan een totaal van twaalf maanden niet mag overschrijden.

Deze uitzonderlijke redenen zijn in uw aanvraag niet aanwezig.

U hebt reeds een tijdelijke ambtsontheffing voor de duur van 12 maanden toegestaan gekregen.

Dezelfde afweging van het individueel belang ten opzichte van het dienstbelang dient eveneens te gebeuren voor de aanvragen tot het bekomen van het ontslag (artikel 21 van de voormelde wet).

Ten gevolge van de vertrekken van piloten omwille van op pensioenstelling en de afvloeiingen ten gevolge van de aanvaarding van aanvragen in chronologische orde vroeger ingediend dan de uwe, zijn er actueel minder piloten beschikbaar dan voorzien in de kaderwet. Hierbij dient ook te worden onderstreept dat de kaderbehoeften in deze nieuwe kaderwet (424) drastisch minder zijn dan de 580 piloten die voorheen waren voorzien. De tendens daalt verder en kan wegens de opleidingsduur van de piloten niet op korte termijn omgebogen worden.

Omwille van de precaire personeelssituatie kan ik niet ingaan op uw TAPA- en ontslagaanvragen. Teneinde de goede werking van de eenheden te garanderen en de operationaliteit niet in het gedrang te brengen, is immers minimaal het behoud van de actuele encadreringsgraad noodzakelijk.

Daarenboven is het omwille van de vliegveiligheid eveneens van uiterste belang een goede mengeling te hebben van jonge mensen en meer ervaren piloten, zijnde de categorie waartoe u behoort".

Dit is de bestreden handeling.

Op 3 september 1999 ondertekent verzoeker de beslissing van 5 augustus 1999 voor kennisneming.

1.3. Op 3 oktober 1999 verzendt verzoeker zijn verzoekschrift tot nietigverklaring en zijn vordering tot schorsing naar de Raad van State;

2. Over de gegrondheid van de vordering tot schorsing.

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

2.1.1. Overwegende dat verzoeker als eerste middel "onwettige motieven" aanvoert; dat hij stelt :

"De Minister betoogt dat de kaderbehoeften bepaald in de nieuwe kaderwet (424) drastisch minder zijn dan de 580 piloten die voorheen waren voorzien. Er zou dus een 'precaire' personeelssituatie zijn. «Minimaal is het behoud van de actuele encadreringsgraad noodzakelijk», aldus nog de Minister.

Vooreerst dient er gewezen te worden dat de Minister niet kan verwijzen naar de 'oude' plethorische effectieven (nl. maximum 580 plaatsen), hoe zeer verweester dit ook kan betreuren; zulke verwijzing is irrelevant. Immers, de nieuwe maximum-structuur is opgelegd door de wetgever. Het kerngetal «424 varend personeel» is te dezen een «maximum maximorum», dat nooit en te nimmer mag overschreden worden. Uit het advies van 9 juni 1999 blijkt dat er (minstens) 375 piloten + 29 navigatoren « zijn, d.w.z. 404 leden van het varend personeel; dit is een bezettingsgraad van 95 %. Derhalve is het advies : «gunstig voor ontslag»

Vooreerst is het maar goed dat dit cijfer nog steeds beneden het voormeld maximum-effectief ligt. Zoniet zou dit bewijzen dat het afvloeiingsplan mislukt was.

Verder blijkt dat zulk cijfer - nl. een bezettingsgraad van 95 % - niet kan verantwoorden dat verzoekers aanvraag tot ontslag wordt geweigerd : precies daarom luidde het advies : gunstig voor ontslag, dit in het verlengde van de verle(e)nde TAPA. Het kan dit des (te) minder verantwoorden dat verzoeker enerzijds sinds één jaar volledig uit de Luchtmacht is, dus niet meer de vereiste ervaring heeft en een reconversie zou moeten volgen en dat hij anderzijds voldoet aan de hypothetische rendements-

voorwaarden (omdat hij reeds geruime tijd gediend heeft)";

2.1.2.1. Overwegende dat verzoeker zijn eerste middel als "onwettige motieven" omschrijft; dat de verwerende partij stelt dat verzoeker geen rechtsregel of rechts-principe aanduidt dat hij geschonden acht en dat hij evenmin aanduidt waarin de schending zou bestaan; dat uit de lezing van het eerste middel (zoals het werd aangevoerd in het verzoekschrift tot schorsing) blijkt dat verzoeker in essentie voorhoudt dat de bestreden weigeringsbeslissing van 5 augustus 1999 gesteund is op "onwettige motieven", dit zijn motieven die in rechte of in feite onaanvaardbaar zijn en derhalve geen voldoende materiële grondslag kunnen opleveren voor de bestreden weigeringsbeslissing; dat aldus kan worden aangenomen dat verzoeker de schending van de materiële motiveringsplicht aanvoert; dat verzoeker voldoende duidelijk aanduidt op welke wijze naar zijn oordeel, deze materiële motiveringsplicht zou geschonden zijn; dat het eerste middel op het eerste gezicht dan ook ontvankelijk lijkt te zijn;

2.1.2.2. Overwegende dat het onderdeel van de formele motivering van de bestreden beslissing waar verzoeker kritiek op heeft luidt als volgt :

"Ten gevolge van de vertrekken van piloten omwille van oppensioenstelling en de afvloeiingen ten gevolge van de aanvaarding van aanvragen in chronologische orde vroeger ingediend dan de uwe, zijn er actueel minder piloten beschikbaar dan voorzien in de kaderwet.

Hierbij dient ook te worden onderstreept dat de kaderbehoeften in deze nieuwe kaderwet (424) drastisch minder zijn dan de 580 piloten die voorheen waren voorzien. De tendens daalt verder en kan wegens de opleidingsduur van de piloten niet op korte termijn omgebogen worden.

Omwille van de precaire personeelssituatie kan ik niet ingaan op uw TAPA- en ontslagaanvragen. Teneinde de goede werking van de eenheden te garanderen en de operationaliteit niet in het gedrang te brengen, is

immers minimaal het behoud van de actuele encadreeringsgraad noodzakelijk";

dat inzonderheid verzoeker kritiek heeft op de verwijzing naar het feit dat de kaderbehoeften bepaald in de nieuwe kaderwet (424) drastisch minder zijn dan de 580 piloten die voorheen waren voorzien;

2.1.2.3. Overwegende dat in de formele motivering niet uitdrukkelijk wordt bepaald wat wordt bedoeld met de "nieuwe kaderwet" waarin de kaderbehoeften op 424 worden bepaald; dat men op het eerste gezicht mag aannemen dat deze verwijzing betrekking heeft op het koninklijk besluit van 14 juli 1998 houdende verdeling van de personeelsenveloppe voor de militairen van het actief kader in periode van vrede (B.S., van 27 augustus 1998, blz. 27487 e.v.); dat artikel 3, derde lid, van dit koninklijk besluit van 14 juli 1998 bepaalt dat binnen de luchtmacht de opperofficieren volgens de graad per korps worden onderverdeeld in nationale en internationale functies, overeenkomstig tabel II van de bijlage bij dit besluit; dat artikel 4 van hetzelfde koninklijk besluit van 14 juli 1998 bepaalt dat binnen elk krijgsmachtdeel en binnen de medische dienst de hoofdofficieren worden verdeeld overeenkomstig de tabellen III, IV, V en VI van de bijlage van dit besluit; dat artikel 5 van hetzelfde koninklijk besluit van 14 juli 1998 bepaalt dat binnen elke krijgsmachtdeel en de medische dienst het aantal per graad verdeelde hoofdofficieren en het aantal lagere officieren worden onderverdeeld per korps, (met uitzonderingen van ...), overeenkomstig de tabellen III, IV, V en VI van de bijlage van dit besluit; dat uit tabel II, opgenomen in de bijlage bij genoemd koninklijk besluit van 14 juli 1998, onder meer blijkt dat voor de luchtmacht, korps van het varend personeel, wordt voorzien in 4 opperofficieren; dat uit tabel IV, opgenomen in de bijlage bij genoemd koninklijk besluit van 14 juli 1998, onder meer blijkt dat voor de luchtmacht, korps van het varend personeel, wordt

voorzien in 116 hoofdofficieren en 304 lagere officieren, dit is samen 420 officieren; dat tabel II en IV samen voorzien in $4 + 420 = 424$ officieren in het korps van het varend personeel;

2.1.2.4. Overwegende dat dit getal van 424 zowel voorkomt in het advies van generaal-majoor MARDAGA van de Staf van de Luchtmacht van 9 juni 1999 als in de formele motivering van de bestreden weigeringsbeslissing; dat op het eerste gezicht wellicht zou kunnen aangenomen worden dat het getal van 424 officieren in het korps van het varend personeel een "maximum maximum" zou kunnen zijn; dat uit het genoemd advies van generaal-majoor MARDAGA verder blijkt dat er op de datum van het advies 375 piloten en 19 navigators beschikbaar zouden geweest zijn, dit is samen een totaal van 394 officieren in het korps van het varend personeel; dat de verhouding tussen de beschikbare officieren (394) en de maximum voorziene functies (424) aldus ongeveer 92,9 % bedraagt, hetgeen geen "bezettingsgraad" van 95 % is zoals verzoeker in zijn verzoekschrift stelt; dat artikel 21, tweede zin, van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren van alle krijgsmachtdelen en van de medische dienst, bepaalt dat de minister van Landsverdediging het ontslag kan weigeren indien hij oordeelt dat het strijdig is met het dienstbelang; dat het oordeel van de minister in de bestreden weigeringsbeslissing dat "teneinde de goede werking van de eenheden en de operationaliteit van de luchtmacht niet in het gedrang te brengen, (...) minimaal het behoud van de actuele encadreringsgraad noodzakelijk is" op het eerste gezicht niet als kennelijk onredelijk kan worden aangemerkt; dat de verwijzing naar de kaderbehoeften in de nieuwe kaderwet (424) door de minister enkel wordt gebruikt ter ondersteuning van zijn vaststelling dat "er actueel minder piloten beschikbaar zijn dan voorzien in

de kaderwet"; dat weliswaar generaal-majoor MARDAGA op 9 juni 1999 "gunstig" advies heeft verleend met betrekking tot het ontslag van verzoeker, doch dit niet belet dat de minister van Landsverdediging, op grond van zijn discretionaire beoordelingsvrijheid, rekening houdend met dezelfde cijfergegevens, toch kan oordelen dat het dienstbelang, inzonderheid de goede werking van de eenheden en de operationaliteit van de luchtmacht, zich verzetten tegen het ontslag van verzoeker; dat wanneer verzoeker aanvoert dat een "bezettingsgraad" van 95 % niet kan verantwoorden dat het ontslag van verzoeker wordt geweigerd, hij in werkelijkheid opportunistiek kritiek lijkt te leveren op de bestreden weigeringsbeslissing en hij zich in de plaats stelt van de minister van Landsverdediging bij de beoordeling van de behoeften van de krijgsmacht; dat de Raad van State terzake evenwel slechts een marginale controle kan uitoefenen;

2.1.2.5. Overwegende dat verzoeker in zijn eerste middel stelt dat de minister niet kan verwijzen naar de "oude" plethorische effectieven, namelijk maximum 580 plaatsen; dat het op het eerste gezicht niet geheel duidelijk lijkt te zijn wat de minister beoogt met zijn verwijzing naar de "580 piloten die voorheen waren voorzien"; dat indien het aantal van 580 piloten zou betekenen dat er voorheen, dit is vóór de inwerkingtreding van het genoemd koninklijk besluit van 14 juli 1998, een kader van 580 piloten was voorzien, dergelijke verwijzing op het eerste gezicht wellicht irrelevant lijkt en dus niet pertinent is; dat zelfs indien kan aangenomen worden dat deze verwijzing irrelevant is, dit niet betekent dat de bestreden weigeringsbeslissing gesteund zou zijn op "onwettige motieven"; dat immers de verwijzing naar het getal van 580 piloten dat voorheen was voorzien op het eerste gezicht niet wezenlijk lijkt, doch slechts een louter additioneel en ondergeschikt gegeven is in de motivering

van de weigeringsbeslissing; dat het eerste middel niet ernstig is;

2.2.1. Overwegende dat verzoeker als tweede middel aanvoert, eerste onderdeel, de schending van de artikelen 15 en 21 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserve-officieren van alle krijgsmachtdelen en van de medische dienst, tweede onderdeel, de schending van de artikelen 10, 11, 12, 23 en 182 van de Grondwet; dat hij stelt :

"1. Overwegende dat de bestreden weigeringsbeslissing berust op de toepassing van de art. 15 en 21 van de statutaire wet van 1 maart 1958;

2.a Overwegende dat de art. 10, 11 en 23 van de Grondwet aan alle Belgen de onbelemmerde toegang tot alle beroepen en ambten; dat luidens het art. 182 van de Grondwet enkel de federale wetgever het statuut der militairen bepaalt;

dat beperkingen aan de individuele vrijheid en aan de vrije arbeidskeuze (art. 12 en 23, GW) ook aan de wetgever voorbehouden zijn; dat zulke beperkingen bovendien uitdrukkelijk moeten voorzien worden en restrictief geïnterpreteerd moeten worden, zodat elke ruime discretionnaire bevoegdheid dient geweerd te worden;

2.b Overwegende dat het Arbitragehof ook geoordeeld heeft in het arrest n° 34/96 dat een wetgeving, die zelfs geen criteria (waaronder bv. de minimumvereiste periode) vastlegde, volkomen strijdig was met de art. 10, 11 juncto 23 van de Grondwet;

3. Overwegende dat de wetgever pas bij een (inmiddels deels vernietigde) wet van 20 mei 1994 het begrip 'dienstbelang' gedefinieerd heeft; dat het art. 13 van de wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het militair personeel het (heden nog) toepasselijke art. 21 van de wet van 1 maart 1958 vervangt teneinde ondermeer wettelijke ontslagvoorwaarden - zijnde die «rendementsvoorwaarden» te kunnen invoeren en ze nadien desgevallend toe te passen;

dat deze wetswijziging ingegeven was door de vaststelling dat de «oude» - heden nog toepasselijke - «soepele» wetgeving kennelijk ongrondwettelijk was;

4. Overwegende bijgevolg dat door zijn beslissing in casu te steunen op bepalingen houdende ontslagvoorwaarden, welke wetsebepalingen rechtstreeks een

(te) ruime macht aan de Minister van Landsverdediging toekennen, verweerster meteen de (ambtshalve te stellen) vraag doet rijzen of de bestreden beslissing een schending inhoudt zowel van het heden nog van kracht zijnde «oude» art. 15 en 21 van de wet van 1 maart 1958 houdende statuut der beroepsofficieren - conform met de Grondwet geïnterpreteerd - als van de art. 10, 11, 12, 23 en 182 van de Grondwet;

1ste lid

5.a Overwegende dat het determinerend motief van de weigeringsbeslissing ontleend is aan de alomvattende discretionnaire (weigerings-)bevoegdheid, waarover de Minister meent te kunnen beschikken om zo maar zelf te bepalen of een aanvraag tot ambtsontheffing - tijdelijk of definitief - wordt ingewilligd en zelfs zomaar de hieropvolgende aanvraag tot ontslag te weigeren na een - in casu nochtans reeds toegekende en zelfs nadien verlengde - verlof zonder wedde (TAPA);

5.b Overwegende dat de huidig toepasselijke art. 15 en 21 van de wet van 1 maart 1958 beperkend dient geïnterpreteerd te worden - d.w.z. in conformiteit met de Grondwet, i.h.b. met de art. 12, 23, 182-; dat enkel die lezing geoorloofd is;

dat het daarin vermeld uitzonderlijk ministeriële weigeringsprerogatief 'in het belang van de dienst' derhalve niet kan aangewend worden om het ontslag te weigeren van een militair, die meerdere aaneenvolgende tijdelijke ambtsontheffingen bekomen heeft en elders wilt verder blijven dienen; dat dit anders een grove en buitensporige inbreuk zou zijn op de individuele vrijheid en op het recht tot het uitoefenen van een andere arbeid of van een andere activiteit (art. 12 + 23, GW);

5.c Overwegende dat de Minister verder alleszins oog moet hebben voor het individueel belang van verzoeker, hetgeen hij in casu niet doet; dat zijn formele motieven geenszins kunnen aangenomen worden als zijnde de aanneembare uitdrukking van een behoorlijke afweging der individuele belangen; dat de Minister kennelijk uit het oog verliest dat verzoeker reeds herhaaldelijke ambtsontheffingen verkregen heeft en dat hij reeds geruime tijd uit de Luchtmacht is;

6.a Overwegende dat de bestreden akte de art. 15 en 21 van de wet van 1 maart 1958 (aldus grondwetsconform geïnterpreteerd) kennelijk schendt;

6.b Overwegende overigens dat de Minister betoogt dat de kaderbehoeften bepaald in de nieuwe kaderwet (424) drastisch minder zijn dan de 580 piloten die voorheen waren voorzien en dat er dus een 'precaire' personeelssituatie zou zijn;

dat het kerngetal «424 varende personeel» - opgelegd door de wetgever - te dezen een «maximum maximorum» is, dat nooit en te nimmer mag overschreden worden; dat uit het advies van 9 juni 1999 blijkt

dat er (minstens) 375 piloten + 29 navigatoren « zijn, d.w.z. 404 leden van het varend personeel; dat dit is een bezettingsgraad van 95 %; dat, mede in acht genomen het feit dat verzoeker reeds lang aan de rendementsvoorwaarden voldoet, de Minister niet op afdoende wijze aantoonst dat het vermeend dienstbelang geschonden zou zijn;

dat zulks de schending van de art. 15 en 21 van de statutaire wet zeker bevestigt;

2de lid

7.a Overwegende dat, indien dito art. 15 en 21 dermate extensief zou geïnterpreteerd zou worden dat de wetgever van 1 maart 1958 toch aan de Minister een weigeringsbevoegdheid van elk ontslag zou hebben toegekend, ambtshalve een miskennis van de art. 10, 11, 12 en 182 van de Grondwet moet opgeworpen worden; dat ook het art. 23 van de Grondwet geschonden is, nu er in casu ook sprake is van vrijheid van beroepskeuze en arbeid;

dat verder luidens het art. 1780 van het Burg. Wetboek : 'men kan zijn diensten slechts voor een tijd of voor een bepaalde onderneming verbinden'; dat dit verbod tot dwangarbeid in België ook verankerd is in de art. 12 en 23 GW en uiteraard ook voor ambtenaren geldt (F.DORSSEMONT, «Art. 23 GW ...», R.W., 1994-95, pp. 869 e.a., noten 33 + 73; R.v.St., n° 67.283, Adm.Publ., 1997, 122); «ne pas admettre la démission volontaire serait contraire à l'art. 4 C.E.D.H.». (J.SAROT et S.GEHLIN, ibidem);

7.b Overwegende dat het door de wetgever van 1 maart 1958 aangehaald criterium 'belang van de dienst' dermate onnauwkeurig is dat zij aan de Minister van Landsverdediging zelf een te ruime beoordelingsvrijheid verleent; dat zulke uitoefening van een - in de ogen van het E.V.R.M. en de Grondwet - uitzonderlijke weigeringsbevoegdheid onverenigbaar is met het art. 182 GW en ook met de art. 12 en 23 GW;

dat in deze fundamentele bepalingen de normatieve bevoegdheid m.b.t. het statuut der militairen immers voorbehouden wordt aan de wetgever, zodat het aan de verweerder niet kan toekomen om zelf bij ontstentenis aan duidelijke wettelijke criteria op te treden; dat het verder ook niet aan de Minister kan toekomen om voorwaarden toe te passen, die nog niet vastgelegd werden in een toepasselijk (nieuwe) wetgeving;

7.c Overwegende dat aldus met deze extensieve interpretatie de toepassing van de art. 15 en 21 van de wet van 1 maart 1958 leidt tot de vaststelling dat de art. 12, 23 en 182 van de Grondwet geschonden worden en dat op zulke onverantwoorde wijze wezenlijke grondwettelijke waarborgen ontnomen wordt aan verzoeker; dat deze interpretatie niet kan verantwoord worden;

7.d Overwegende dat de schending van de in(di)viduele vrijheid en van het verbod van dwangarbeid des

te meer evident is dat verzoeker thans belet wordt - bovendien onder dwang van straf- en tuchtsancties - om een andere werkgever te dienen;

7.e Overwegende dat hieromtrent een prejudiciële vraag dient gesteld te worden aan het Arbitragehof als volgt :

«Schenden de art. 15 en 21 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserve-officieren niet de art. 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk beschouwd en in samenhang beschouwd met de art. 12, 23 en 182 van de Grondwet?»»;

2.2.2.1. Overwegende dat artikel 182 van de Grondwet luidt als volgt :

"De wet bepaalt op welke wijze het leger wordt aangeworven. Zij regelt eveneens de bevordering, de rechten en de verplichtingen van de militairen";

dat artikel 15 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserve-officieren van alle krijgsmachtdelen en van de medische dienst, zoals gewijzigd bij de wetten van 28 december 1990 en 20 mei 1994 en het koninklijk besluit van 24 juli 1997, luidt als volgt :

"Artikel. 15 De officieren die hierom verzoeken kunnen door de Minister van Landsverdediging tijdelijk wegens persoonlijke aangelegenheden uit hun ambt ontheven worden.

Elke tijdelijke ambtsontheffing of elke verlenging wordt aangevraagd voor een duur van drie, zes, negen of twaalf maanden.

Behoudens uitzonderlijke redenen waarover de Minister van Landsverdediging oordeelt, mag de duur van alle tijdelijke ambtsontheffingen op eigen aanvraag tijdens de loopbaan van de officier een totaal van twaalf maanden niet overschrijden.

In geval van mobilisatie of in periode van oorlog kunnen de officieren geen tijdelijke ambtsontheffing op aanvraag bekomen. Hetzelfde geldt voor de officieren die zich in periode van vrede in de deelstand 'in operationele inzet' bevinden of die op preadvies gesteld zijn met het oog op deze inzet.

De op aanvraag bekomen tijdelijke ambtsontheffingen eindigen automatisch, zonder opzegging, in periode van oorlog of in geval van mobilisatie.

In periode van vrede kunnen, in geval van operationele inzet of van preadvies met het oog op deze inzet, in uitzonderlijke gevallen en voor zover de personeelsbehoefte op geen enkele andere manier kan worden ingevuld, de toegekende tijdelijke ambtsontheffingen op verzoek ingetrokken worden";

dat artikel 21 van dezelfde wet van 1 maart 1958 thans nog luidt als volgt :

"Het ontslag moet schriftelijk worden ingediend; het heeft eerst uitwerking wanneer de Koning het heeft aangenomen. De Minister van Landsverdediging kan het ontslag weigeren indien hij oordeelt dat het strijdig is met het dienstbelang";

2.2.2.2. Overwegende dat de Minister van Landsverdediging, op grond van artikel 21 van de wet van 1 maart 1958, bij het beoordelen van een ontslagaanvraag over een discretionaire bevoegdheid beschikt; dat de Minister bij het beoordelen van het dienstbelang gebruik maakt van een discretionaire bevoegdheid niet inhoudt dat genoemde wetsbepaling aan de Minister terzake een reglementaire bevoegdheid heeft verleend; dat de Raad van State bevoegd is om te oordelen of de minister de discretionaire bevoegdheid die hem is verleend bij artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 op een wettige wijze heeft uitgeoefend; dat de Raad van State eventueel zal kunnen vaststellen dat het oordeel van de minister om een aangevraagd ontslag als strijdig met het belang van de dienst aan te merken, kennelijk onredelijk is;

2.2.2.3. Overwegende dat het Arbitragehof in het arrest nr. 81/95 van 14 december 1995 heeft geoordeeld dat de vrijheid van de persoon, gewaarborgd bij artikel 12 van de Grondwet, en meer in het bijzonder de vrijheid van arbeid, die wordt gewaarborgd door onder meer artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet, verbieden dat een arbeid, onder dreiging met welke straf dan ook, van een persoon die zich daarvoor niet geheel uit eigen wil heeft aangeboden, zou worden geëist, zonder dat die arbeid kan worden verantwoord door

beweegredenen van algemeen belang; dat het Hof verder oordeelt dat "aangezien de opdrachten die aan het leger worden toevertrouwd bijdragen tot de verwezenlijking van doelstellingen van algemeen belang, aan diegenen die voor de militaire loopbaan hebben gekozen bepaalde verplichtingen (kunnen) worden opgelegd" (overweging B. 7.3.3.); dat wanneer de minister van Landsverdediging gebruik maakt van de bevoegdheid die de wetgever hem heeft verleend in artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 hij het dienstbelang van de krijgsmacht beoordeelt en derhalve ook het "algemeen belang";

2.2.2.4. Overwegende dat, zelfs indien artikel 21 beperkend dient geïnterpreteerd te worden, zoals verzoeker stelt, dit dan nog niet belet dat de minister van Landsverdediging (minstens) over een beperkte beoordelingsbevoegdheid beschikt en een belangenafweging kan maken; dat de minister van Landsverdediging in de motivering van de bestreden beslissing dan ook kan oordelen dat "ten gevolge van de vertrekken van piloten omwille van op pensioenstelling en de afvloeiingen ten gevolge van de aanvaarding van aanvragen in chronologische orde vroeger ingediend dan de uwe, (zijn) er actueel minder piloten beschikbaar dan voorzien in de kaderwet", dat "omwille van deze precaire personeelssituatie" hij niet kan ingaan op de TAPA- en ontslagaanvragen, dat "teneinde de goede werking van de eenheden te garanderen en de operationaliteit van de luchtmacht niet in gedrang te brengen, immers minimaal het behoud van de actuele encadreringsgraad noodzakelijk is", dat "daarenboven het omwille van de vliegveiligheid eveneens van uiterst belang is een goede mengeling te hebben van jonge mensen en meer ervaren piloten, zijnde categorie waartoe (verzoeker) behoort"; dat een dergelijk oordeel, op het eerste gezicht, niet als kennelijk onredelijk kan worden aangemerkt; dat hiermede immers niet blijkt dat de minister "een grove en buitensporige inbreuk" op de individuele vrijheid en op

de vrijheid van arbeid, gewaarborgd door de artikelen 12 en 23 van de Grondwet, zou hebben gepleegd;

2.2.2.5. Overwegende dat op het eerste gezicht verzoeker niet aantoont dat artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 door de bestreden weigeringsbeslissing van 5 augustus 1999 werd geschonden; dat verzoeker evenmin aantoont dat met een, op het eerste gezicht, wettige toepassing van artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 de artikelen 10, 11, 12, 23 en 182 van de Grondwet werden geschonden;

2.2.2.6. Overwegende dat de aangevoerde schending van artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 alleen betrekking kan hebben op de weigering van het ontslag van verzoeker - en niet op de weigering van de verlenging van de tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden - aangezien genoemd artikel 21 enkel betrekking heeft op het ontslag van officieren en niet op hun tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden; dat in de mate de bestreden beslissing van 5 augustus 1999 aan verzoeker de verlenging van zijn tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden weigert artikel 21 van de wet van 1 maart 1958 niet geschonden kan zijn;

2.2.2.7. Overwegende dat, wat de aangevoerde schending van artikel 15 van de wet van 1 maart 1958 betreft, dient te worden vastgesteld dat deze bepaling betrekking heeft op de tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden; dat in de formele motivering van de bestreden beslissing van 5 augustus 1999 uitdrukkelijk wordt verwezen naar artikel 15 van de wet van 1 maart 1958; dat uit deze bepaling blijkt dat, behoudens uitzonderlijke redenen waarover de minister van Landsverdediging oordeelt, de duur van alle tijdelijke ambtsontheffingen op eigen aanvraag tijdens de loopbaan van de officier een totaal van twaalf maanden

niet mag overschrijden; dat in de formele motivering wordt vastgesteld dat verzoeker reeds een tijdelijke ambtsontheffing voor een duur van twaalf maanden heeft toegestaan gekregen en dat in de aanvraag van verzoeker geen "uitzonderlijke redenen" aanwezig zijn; dat verzoeker in zijn verzoekschrift tot schorsing niet aan toont dat er in casu wel "uitzonderlijke redenen" in de zin van artikel 15 van de wet van 1 maart 1958 waren die konden verantwoorden dat hem eventueel een verlenging van zijn tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden zou worden toegestaan; dat artikel 15 van de wet van 1 maart 1958 op het eerste gezicht niet geschonden lijkt te zijn; dat verzoeker niet aan toont dat de artikelen 10, 11, 12, 28 en 182 van de Grondwet zijn geschonden in zoverre de bestreden beslissing van 5 augustus 1999 betrekking heeft op de weigering hem een verlenging van zijn tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden toe te staan;

2.2.2.8. Overwegende dat in het tweede onderdeel van het eerste middel verzoeker vraagt de volgende prejudiciële vraag aan het Arbitragehof te stellen :

"Schenden de artikelen 15 en 21 van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut van de beroeps-officieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk beschouwd en in samenhang beschouwd met de art. 12, 23 en 128 van de Grondwet?";

dat, wat de door verzoeker opgeworpen prejudiciële vraag aan het Arbitragehof betreft, dient te worden vastgesteld dat de Raad van State herhaaldelijk heeft geoordeeld dat de snelheid waarmee een vordering tot schorsing moet worden afgewikkeld, zich verzet tegen het stellen van een prejudiciële vraag; dat het tweede middel niet ernstig is;

2.3.1. Overwegende dat verzoeker als derde middel aanvoert, eerste onderdeel, de schending van de regel

patere legem quam ipse fecisti, van het rechtszekerheidsbeginsel en van het vertrouwensbeginsel, tweede onderdeel, de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet; dat hij stelt :

"8. Overwegende dat - zelfs al missen administratieve normen (vastgelegd door de Minister) elke deugdelijke (grond-)wettelijke basis - de interne normen moeten eerbiedigd worden door verweester conform het rechtszekerheidsbeginsel (+ patere legem ...);

dat dit beginsel uiteraard ook verplicht om het opgewekt vertrouwen te honoreren;

dat de bestreden beslissing een schending inhoudt van de regel «patere legem quam ipse fecisti» en van de rechtzekerheids- en vertrouwensbeginselen, vermits verwerende partij voordien aan verzoeker tijdelijke ambtsontheffingen verleend had, waarop thans een ontslag, minstens een verlenging van TAPA, normaliter zou volgen;

dat er dus nog minder afdoende redenen zijn om de aan verzoeker opgelegde huidige vrijheidsberoving en dwangarbeid te verantwoorden;

9.a Overwegende dat er verder ook sprake is van een discriminatie, vermits verzoeker onderworpen wordt - in vergelijking met andere militairen - aan een ander «regime»; dat immers o.m. de volgende officieren «Med S.PAKALIN, Med G.VAN GEERTRUIDE, ir BAUWERAERTS, S., ir EELEN, H., Lic KIEBOOMS, M., Lic BEERTS» thans allen hun ontslag, hebben verkregen, dit na een desnoods 'verlengde' verlof zonder wedde (gedurende enkele jaren);

dat zulke beslissingen tot minstens «verlenging van verlof zonder wedde» werden ingegeven door de bezorgdheid om later bij deze personen toch nog een retroactieve afkoopsom te kunnen vorderen op grond van de nieuwe wet, die zou voortspruiten uit het voorontwerp van wet van 6 november 1997;

dat vermits die personen thans zelfs hun ontslag (terecht) gekregen hebben, verzoekers ontslag ook moet ingewilligd worden; dat hij minstens een verlenging van tijdelijke ambtsontheffing moet bekomen;

Overwegende dat zelfs kandidaten op het einde van hun vorming meteen hun ontslag verkrijgen; dat dit in het bijzonder zelfs ook geldt voor het kader van dokters, waar er een beweerdelijk probleem zou zijn (zie Hervé JEUNIAUX - 064/33.51.93. - Dokter - ontslag als KBO op 1 juli 1997 na einde studies op 30 juni 1997 !);

dat wat het kader van de dokters betreft ook de benoemde officieren probleemloos hun ontslag verkrijgen zonder zelfs nog te moeten voldoen aan de (onwettelijke)rendementsperiode(Dr. VAN GEERTRUIDE, K.B. n° 2263, 26 maart 1999, nog niet gepubliceerd,

Dr. Sazan PAKALIN, K.N., 3 mei 1999, nog niet gepubliceerd)

Overwegende tenslotte - last but not least - dat collega HOOGSTEYNS, peter, Vlieger, meteen zijn ontslag bekomen heeft op 1 februari 1999; dat verzoeker, die reeds sedert 1 november 1998 in TAPA was, dan ook minstens zijn ontslag had moeten bekomen; dat dit de discriminatiegrief versterkt;

dat zulke betekenisvolle vaststellingen verzoekers grief kennelijk gegrond maken;

Overwegende dat er dan ook in globo sprake is van een onheuse discriminatie";

2.3.2.1. Overwegende dat verzoeker in de uiteenzetting van het derde middel verwijst naar "administratieve normen" en "interne normen" waaruit zou moeten blijken dat na een tijdelijke ambtsontheffing normaliter een ontslag, minstens een verlenging van een tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden, zou volgen; dat de verwerende partij erop wijst dat haar geen norm bekend is die stelt dat een militair recht op ontslag heeft na een tijdelijke ambtsontheffing; dat in de uiteenzetting van het middel verzoeker niet duidelijk omschrijft welke "administratieve normen" ("interne normen"), die de overheid zichzelf zou opgelegd hebben, werden geschonden; dat in die omstandigheden het eerste onderdeel van het middel geen ontvankelijk middel lijkt te zijn in de zin van artikel 8, 4°, van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State; dat verzoeker in zijn uiteenzetting van het middel niet aantoont en niet aannemelijk maakt dat de overheid haar eigen regels en het "opgewekt vertrouwen" niet zou hebben gehonoreerd;

2.3.2.2. Overwegende dat verzoeker laat gelden dat hij wordt gediscrimineerd ten aanzien van andere militairen aangezien hij wordt onderworpen aan een ander regime; dat hij aanvoert dat andere officieren wel ontslag hebben verkregen na een verlof zonder wedde gedurende enkele jaren; dat hij in dit verband verwijst

naar de geneesheren S. PAKALIN en G. VAN GEERTRUIDE, de ingenieurs S. BAUWERAERTS en H. EELEN, de licentiaten M. KIEBOOMS en BEERTS, en collega vlieger HOOGSTEYNS; dat in de nota van de verwerende partij terecht wordt aangevoerd dat verzoeker een aanvullingsofficier van de luchtmacht en piloot is; dat uit de verklaring van de verwerende partij verder blijkt dat PAKALIN een officier geneesheer is, dat EELEN en KIEBOOMS officieren van andere krijgsmachtdelen, inzonderheid de landmacht zijn, dat BEERTS een soldaat van de landmacht is, en dat BAUWERAERTS een niet-piloot is van de luchtmacht; dat verzoeker en PAKALIN, EELEN, KIEBOOMS, BEERTS en BAUWERAERTS zich derhalve, op het eerste gezicht, niet in vergelijkbare situaties bevinden; dat verzoeker verder nog naar andere militairen (JEUNIAUX en VAN GEERTRUIDE) verwijst ten aanzien van wie hij ongelijk zou behandeld zijn of gediscrimineerd; dat de verwerende partij in dit verband laat gelden dat dit twee onbekenden zijn voor haar; dat zij in een voetnoot vermeldt dat, indien met "VAN GEERTRUIDE" eigenlijk "van GEERTRUYDEN" bedoeld zou worden, vastgesteld moet worden dat deze laatste een arts is die zijn ontslag op aanvraag bekwam op 1 maart 1999 aansluitend op opeenvolgende tijdelijke ambtsontheffingen van in totaal 5 jaar; dat voor zover de door verzoeker genoemde personen inderdaad militair zouden zijn, vastgesteld kan worden dat hun toestand, op het eerste gezicht, niet vergelijkbaar lijkt te zijn met deze van verzoeker; dat tenslotte verzoeker nog verwijst naar collega HOOGSTEYNS ten aanzien van wie hij ongelijk zou behandeld zijn of gediscrimineerd; dat de verwerende partij in dit verband laat gelden en uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat HOOGSTEYNS wel een piloot is, inzonderheid een beroepsofficier, en geen aanvullingsofficier zoals verzoeker, die op 1 februari 1999 zijn ontslag op aanvraag bekwam zonder vooraf van een tijdelijke ambtsontheffing genoten te hebben; dat verzoeker en kapitein-commandant HOOGSTEYNS zich derhalve, op het

eerste gezicht, niet in vergelijkbare situaties bevin-
den; dat zelfs indien verzoeker zich zou vergelijken met
andere militairen die in het verleden wel een verlenging
van een tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke
aangelegenheden of ontslag kregen, in casu mag worden
vastgesteld dat uit de omstandige motivering van de
bestreden weigeringsbeslissing van 5 augustus 1999
blijkt dat de minister van Landsverdediging voldoende
redenen kon hebben om een verlenging van een tijdelijke
ambtsontheffing wegens persoonlijke aangelegenheden of
ontslag niet toe te staan; dat er immers op het eerste
gezicht niet kan vanuit gegaan worden dat het toestaan
van een ontslag aan bepaalde militairen zonder meer een
recht op ontslag toekent aan alle andere militairen (of
aan verzoeker in het bijzonder); dat het vertrek van
bepaalde militairen door ontslag immers tot gevolg kan
hebben dat een precaire encadreringssituatie ontstaat
die een invloed heeft op de goede werking en operatio-
naliteit van de eenheden, in casu van de luchtmacht; dat
het toestaan van ambtsontheffingen op een ogenblik dat
het dienstbelang zich hier niet tegen verzet niet
inhoudt dat nadien een ambtsontheffing moet worden
toegestaan wanneer het dienstbelang zich daar dan wel
tegen verzet; dat er anders over oordelen wellicht zou
betekenen dat wanneer op een bepaald ogenblik een
ambtsontheffing werd toegestaan, er geen enkele beoor-
delingsruimte meer rest voor de minister, maar dat hij
op basis van het gelijkheidsbeginsel zonder meer een
ambtsontheffing dient toe te staan aan iedere militair
die erom vraagt; dat dit laatste dan zou klemmen met de
bepaling vermeld in de motivering in rechte van de
bestreden weigeringsbeslissing; dat op het eerste
gezicht de enige relevante vraag lijkt te zijn of er met
betrekking tot de aanvraag van verzoeker tot verlenging
van zijn tijdelijke ambtsontheffing wegens persoonlijke
aangelegenheden of vrijwillig ontslag een wettige
beslissing werd genomen; dat, rekening houdend met de
beoordelingsvrijheid van de minister en de omstandige

motivering in feite de bestreden weigeringsbeslissing niet kennelijk onredelijk lijkt te zijn; dat verzoeker niet aannemelijk maakt dat hij ten aanzien van andere militairen is gediscrimineerd of ongelijk behandeld; dat het derde middel niet ernstig is;

2.4. Overwegende dat, aangezien geen ernstige middelen worden aangevoerd, de vordering tot schorsing dient te worden verworpen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op dertien maart 2000, door :

de H.	A. BEIRLAEN,	wnd. voorzitter, staatsraad
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

A. BEIRLAEN.